

DE NAAM VAN GOD IS: GENADE

1Korinthiers 12,31-13,12 Lucas 4, 21-30

AvP 31 januari 2016

Inleiding

De Naam van God is: genade. Een paar weken geleden verscheen er een boek –met een gesprek van de paus- onder die belijdende titel: de Naam van God is genade. Toen bedacht ik ineens, dat die kernachtige geloofsbelijdenis ook schuilt in de naam Johannes en dus ook in al die namen die ervan zijn afgeleid. Hier in de kerk: Iedere Janske (die vandaag jarig is trouwens), Janneke, hier in de kerk, Janet, Jeanine, Joka, Joke, Sjaantje, Hansje, Hanneke, Iwan, alle Jannen, Johan, Johnnie, Jean en Sjeng mogen weten dat hun naam deze belijdenis in zich draagt. Gods Naam is genade. Of vertaal je barmhartigheid, dat mag ook.

Vorig jaar opende paus Franciscus op 8 december 2015 het Jaar van Barmhartigheid, dat loopt tot 20 november. Een heel oud ritueel, dat al wordt vermeld in de boekrol die Jezus open sloeg bij de tekst van Jesaja, de profeet. De tekst, waarin hij zich aangesproken wist: geroepen als hij was om voor verdrukten, gebrokenen van hart, gekerkerden, rouwenden een nieuw jaar van genade uit te roepen: een Godsjaar dus of wel een jaar van barmhartigheid. De Naam van God is: genade.

Met iedereen, die zich er goed bij voelt en voor iedereen die zich er niet zo goed voelt, bidden wij ook vandaag. Daarvoor is de liturgie tenslotte. We kruipen dicht bij elkaar. We bedelen om barmhartigheid: we realiseren ons dat we roepen de NAAM van God. Kyrie eleison.

DE NAAM VAN GOD IS: GENADE

1Korinthiers 12,31-13,12 Lucas 4, 21-30

AvP 31 januari 2016

Overweging

Moge het hart blij worden van degenen die de Heer zoeken. Zoekt de Heer. Roept de Naam, kijk om je heen en blijf roepen. Geniet ervan, word er van binnen blij van! De intredezing, introitus.

Maar hoe dan? Zoeken we iets of iemand-met-een-hele-grote I? Wie zoeken we in Gods Naam?

Het koor heeft ons een hint voorgezongen, ze hebben niet gezongen over *het hart van die 'de HEER' zoeken*, maar ze zongen *die de DOMINUS zoeken*. Natuurlijk mogen we vertalen wat onze ziel ons als koosnaam voor de Eeuwige ons ingeeft, als we maar niet vergeten wat het koor in het Latijn zong: DOMINUS. Weet u, die Godsaanduiding is oorspronkelijk en eigenlijk een klanknabootsing: *dom, dom, dom*. DOMINUS: degene die bij dat geluid thuis hoort.

Waar we wie moeten zoeken kunnen we horen als we goed luisteren: *dom, dom, dom*, de bouwvakker die de klos in de balk drijft en zo het verband van de balken tot een onderkomen bouwt. Ook het huis is werk-in-uitvoering: *domus*, een eindeloos gebeuren, van ver te horen: *dom dom dom*. De Eeuwige Bouwer zoeken we... die zijn Naam, haar Naam, identiteit, onlosmakelijk verbonden heeft met de creatie van de behuizing (*domus*) voor mensen, voor ons mensen een THUIS: *"Wees welkom, mensen en alwat Adem heeft"*, staat boven in de hemelen geschreven: dat is tegelijkertijd te *horen*, van ver en soms van dichtbij, te *zien* soms even. *Hoor Israel, Wees er! is EEN*. Te horen: *dom, dom, dom, DOMINUS*. Roep de NAAM. De Naam van God is genade.

Het lijkt of de liturgie van vandaag zich niets gelegen laat liggen aan de eerste dag van een nieuwe jaar. 2015 of 2016. Wat maakt het verschil? Heeft u het nieuwe begin al ervaren? De boodschap van de Schrift maakt ons menselijk doen betrekkelijk. Dat wil niet zeggen onbelangrijk. Integendeel. De boodschap is erop gericht ons allemaal te betrekken op het

diepste van ons mens zijn en aan het licht te laten komen wat echt belangrijk is. Daarom is toch iedere jaartelling een soort parabel. Iedere keer als je jarig bent geldt hetzelfde. Om die boodschap te laten klinken en te vieren, laten we ons leiden door de bewegingen die hemel en aarde ons bieden. We maken gebruik van de zonnewende, de wisseling van seizoenen, het ritme van dagen en nachten en we maken er geregeld feesten van. Feesten hebben we nodig, van allerlei soort! Om ons staande te houden en in beweging, om onze richting te bepalen, onze angst en onzekerheid te overwinnen, om onze gevoelens op een rijtje te krijgen, om lief te kunnen hebben en te voorkomen, dat ons verdriet buiten de oevers treedt, dat het ons allemaal teveel wordt.

Daarom ging Jezus naar de synagoge in Nazareth. Het zal u opvallen, dat de liturgie deze zondagslezing het laat beginnen met hetzelfde vers waarmee we vorige week de lezing hebben onderbroken. Vers 21: Jezus begint te spreken en zegt: vandaag is dit Schriftwoord in uw oren in vervulling gegaan. En welk Schriftwoord was het? Ik moet het nu wel citeren: *De geest van de HEER (Dominus die wij aan zoeken zijn!) is over mij, omdat hij mij gezalfd heeft om goeds aan te kondigen aan de armen, om vrijlating te melden aan wie vastzitten, om aan blinden een nieuw gezicht te geven, om de druk van verdrukten op te heffen om uit te roepen een jaar van genade van Degene die wij zoeken.* De Naam van God is: genade!. En dan zegt hij: *Dit Schriftwoord in uw oren is vandaag volledig duidelijk geworden!*

En horen we, wat de bedoeling is? Dat dit Schriftwoord in onze oren vandaag in vervulling is gegaan! Dat betekent: dat de bedoeling vandaag weer eens duidelijk is geworden: Jezus trekt het zich aan, zodat wij die het horen, het ons aantrekken. De Geest van Degene die wij zoeken is over ons, ook wij delen in die zalving, ook wij delen in die zending! En ze staan ervan te kijken, daar in die synagoge. Net als wij. Het onverwachte verrast ze: is hij niet gewoon een van ons, eentje van Jozef-je-weet-wel. Wij zijn er vaak zo aan gewend dat Jezus bijzonder was –zijn afbeeldingen zien we rondom in schilderijen, beelden, en glas in lood- dat wij er nauwelijks nog van opkijken, dat Jezus spreekt als onze gezalfde broeder die ons onze zending onverhopen onder onze aandacht brengt. Natuurlijk is het hoog tijd –zoals iedere zondag- om hem bijval te betuigen. Maar dan vertelt hij –wetend dat hij het daarmee wel moeilijk maakt-- nog een piepkleine parabel: *Geneesheer, ga je eigen mensen beter maken!* Want ze nemen het hem wel een beetje kwalijk dat hij in Kafarnaum (dat zij als een soort buitenland beschouwden) wel werken van barmhartigheid had gedaan en nog niet bij hen. Zoiets als Nazareth voor Nazareners, Nederland voor Nederlanders, de Roomse Kerk voor Rooms-katholieken, . Nee zo is het niet, zegt hij dan met twee overtuigende voorbeelden. Zo is het dus niet. De zending kent die begrenzing niet, barmhartigheid heeft geen beperking. Diaconie dient niet het eigen belang.

Deze dag,

Het vieren van het de blijde boodschap Jezus de Gezalfde gaat niet als een nachtkars uit. Het licht brandt feller dan ooit! Iedere keer, niet aflatend, vieren, dat God zelf aan het licht komt: in deze mens Jezus. Het Aanvangswoord krijgt gestalte in hem, zegt Johannes, en wordt mens. Al het menselijke waarmee God zelf zich vertrouwd heeft gevoeld vanaf de schepping is genade..

Deze liturgische viering brengt ons menselijk beginnen en weer opnieuw beginnen in een levend verband met dit diepe Levensbeginsel, dat nooit ophoudt nieuw te zijn. Het verhaal van de zoekenden wordt vandaag verteld. Wie wijs is, is altijd zoekend. En als we nog niet goed wijs zijn, laat ons dat niet ontmoedigen, want het waar: zoeken is niet

gemakkelijk. Dat is een weg dwars door twijfel, niet meer weten, vragen, eindeloos vragen heen. Een leven lang kost dat. Daar kom ik ook steeds meer achter. Maar we moeten niet alleen de aandacht op het moeilijke richten, belangrijker dan dat is de voldoening, het zien soms even, het genieten van het zoeken.

En de brief van Paulus?

Die mag u meenemen naar huis. Het loont de moeite, want ook daarvan geldt: de bedoeling van dat Schriftwoord in onze oren is vandaag weer eens opnieuw duidelijk geworden. De Naam van God is: Liefde.

Lezing uit het boek NUMERI 6,22-27

De Eeuwige sprak tot Mozes:

Zeg tegen Aäron en zijn nakomelingen:

Als gij mijn volk zegent, doe het dan met deze woorden:

“Moge de Eeuwige u zegenen en u behoeden!

Moge de Eeuwige de glans van zijn gelaat over u spreiden
en u genadig zijn!

Moge de Eeuwige zijn gelaat naar u keren
en u vrede schenken.”

Als zij zo mijn Naam over mijn volk uitspreken,
zal IK hen zegenen.